

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**21 Nisan 2020
Salı**

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

21 Nisan 2020 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— İthalat Rejimi Kararına Ek Karar (Karar Sayısı: 2429)

— İthalat Rejimi Kararına Ek Karar (Karar Sayısı: 2430)

— Bitlis İli, Ahlat İlçesinde Bulunan Nazik Gölü Potansiyel Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Değerlendirilmesi Sonucunda Gösterilen Alanların Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2431)

— Ankara İli, Kahramankazan İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Örencik Fosil Yatakları Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2432)

— Samsun İli, Çarşamba İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Hacıosman Ormanı Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2433)

— Konya İli, Kulu İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Samsam Gölü Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2434)

— Konya İli, Kulu İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Kömüşini Gölü Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2435)

— Mersin İli, Akdeniz İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Adanalıoğlu Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2436)

— Antalya İli, Döşemealtı İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Düzlerçamı Ormanı, Güver Uçurumu, Termessos Antik Kenti Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2437)

— Muğla İli, Datça İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Emecik Mahallesi (Alavara Mevkii) Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda Gösterilen Alanların Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2438)

— Van İli, Özalp İlçesinde Bulunan Akgöl Potansiyel Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Değerlendirilmesi Sonucunda Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2439)

— Van İli, Saray İlçesinde Bulunan Kazlıgöl Potansiyel Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Değerlendirilmesi Sonucunda Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2440)

— Van İli, Saray İlçesinde Bulunan Tuz Gölü Potansiyel Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Değerlendirilmesi Sonucunda Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2441)

— Van İli, Saray İlçesinde Bulunan Değirmigöl Potansiyel Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Değerlendirilmesi Sonucunda Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2442)

— Ankara İlinde Yapılacak Olan Sensör, Gündümlü Füze/Roket Tehdidine Karşı Lazer/Radar Tehdit Algılama ve Uyarı Sistemi, Kimyasal/Biyolojik/Radyoaktif/Nükleer (KBRN) Filtrasyon Sistemi ile İnfilak Bastırma Sistemi Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 2443)

- İstanbul İli, Ümraniye İlçesi, Finanskent Mahallesi Sınırları İçerisinde Bulunan 3328 Ada, 7 Parsel Numaralı Taşınmazın (6.741,03 m²), İstanbul Uluslararası Finans Merkezinin Tamamlanması Amacıyla, Tapuda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2444)
- Sinop, Samsun, Tokat ve Amasya İllerinde Bulunan ve Ekli Listede İsimleri Belirtilen Yerlerde Arazi Toplulaştırması ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2445)
- Beyşehir İlçesi Doğal Gaz Boru Hattı Projesinin Gerçekleştirilmesi Amacıyla Konya İli, Beyşehir İlçesi Sınırları İçerisinde Yer Alan Taşınmazların Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2446)
- İstanbul İli, Bağcılar İlçesi, Yenimahalle Mahallesi Sınırları İçerisinde Bulunan Alanın Riskli Alan İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2447)
- Bitlis İli, Merkez İlçe, Atatürk, Devrim, Gazibey, Hersan ve Müştakbaba Mahalleleri Sınırları İçerisinde Bulunan Alanın Riskli Alan İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2448)
- Ankara İli, Altındağ İlçesi, Hacıbayram Mahallesi Sınırları İçerisinde 23/10/2019 Tarihli ve 1694 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile İlan Edilen Riskli Alan Kapsamında Bulunan Taşınmazların Toplu Konut İdaresi Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2449)
- İstanbul İli, Güngören İlçesi, Tozkoparan Mahallesi Sınırları İçerisinde Bulunan Alanın Riskli Alan İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2450)
- Güney-1 Rüzgâr Enerji Santralini Yapımı Amacıyla, Bursa İlinde Yer Alan Taşınmazların Tapuda Hazine Adına Tescil Edilmek Üzere Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2451)
- Mersin İli Sınırları İçerisinde Tesis Edilecek Olan Mut Zeytinlik-Dağpazarı Enerji Nakil Hattının Yapımı Amacıyla Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2452)
- Muş İli, Bulanık İlçesinde Bulunan Şor Gölü-Bulanık Ovası Potansiyel Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Değerlendirilmesi Sonucunda Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2453)
- Bitlis İli, Adilcevaz İlçesi İle Van İli, Erciş İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Heybeli Gölü Potansiyel Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Değerlendirilmesi Sonucunda Gösterilen Alanların Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2454)
- Van İli, Başkale İlçesinde Bulunan İspiriz Dağı Potansiyel Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Değerlendirilmesi Sonucunda Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2455)
- Ankara İli, Güdül İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Kırmir Çayı Kenarı Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2456)
- Ankara İli, Güdül İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Kırmir Çayı Kenarı Mağaraları Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2457)
- Antalya İli, Demre İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Taşdibi Yarımadası Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2458)
- Antalya İli, Konyaaltı İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Olbia-Aktalia Antik Kentleri Arası Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2459)

- Kayseri İli, Bünyan ve Sarioğlan İlçeleri Sınırları İçerisinde Bulunan Tuzla-Palas Gölü Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2460)
- Samsun İli, 19 Mayıs, Alaçam ve Bafra İlçeleri Sınırları İçerisinde Bulunan Kızılırmak Deltası Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2461)

ATAMA KARARLARI

- Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atamalar Hakkında Kararlar (Karar : 2020/143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156)

YÖNETMELİKLER

- Sperma, Ovum ve Embriyo Üretim Merkezlerinin Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Elektrik Dağıtımı ve Perakende Satışına İlişkin Hizmet Kalitesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Medya ve İletişim Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

TEBLİĞLER

- (Ölçüler ve Kalite Kontrol Genel Müdürlüğü) Tebliğ No: Mecburi Standard-91/70-71'in Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Tebliğ (No: MSG-MS 2020/32)
- Türk Standardlarına Uygunluk Belgesi ve TSE Markası Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: ÖSG-2000/13-14)'inde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: MSG-MS 2020/33)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

- Anayasa Mahkemesinin 26/2/2020 Tarihli ve 2017/19395 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARI

- Yargıtay 13. Hukuk Dairesine Ait Karar

TMO'dan "ilave hububat ithalat yetkisi" iddialarına yalanlama

Toprak Mahsulleri Ofisinden (TMO) yapılan açıklamada, ek mali yükümlülük uygulamasına ilişkin düzenlemenin "yanıltıcı ve yanlış" yorumlandığı belirtilerek, "Bu kararla TMO veya özel sektöre ilave bir hububat ithalat yetkisi verilmemiştir." ifadesi kullanıldı.

20 Nisan 2020

Toprak Mahsulleri Ofisinden (TMO) yapılan açıklamada, ek mali yükümlülük uygulamasına ilişkin düzenlemenin "yanıltıcı ve yanlış" yorumlandığı belirtilerek, "Bu kararla TMO veya özel sektöre ilave bir hububat ithalat yetkisi verilmemiştir." ifadesi kullanıldı.

Ofisten yapılan yazılı açıklamada, Resmi Gazete'de 18 Nisan'da yayımlanan "Hububat ve Bakliyat İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Cumhurbaşkanı Kararı"nın ardından, "Türkiye'de hububat ithalatında uygulanan gümrük vergilerinin sıfırlandığı ya da TMO'ya yeni ithalat yetkileri verildiği" şeklinde yanıltıcı ve yanlış yorumların yapıldığı belirtildi.

Bazı dönemlerde, uluslararası ticari işlemlerde karşılıklı olarak ek vergiler koymak suretiyle ek mali yükümlülük uygulamalarının hayata geçirilebildiğine işaret edilen açıklamada, şunlar kaydedildi:

"Cumartesi günü Resmi Gazete'de yayımlanan Cumhurbaşkanı Kararı ile sadece 16.01.2019 tarih, 649 sayılı Karar kapsamında kuruluşumuza verilen yetkilerde aynı zamanda ek mali yükümlülük yönüyle de muafiyet sağlanmasına ilişkin bir düzenleme yapılmıştır. Bu kararla TMO veya özel sektöre ilave bir hububat ithalat yetkisi verilmemiştir."

TMO stoklarında piyasalarda istikrarı sağlayacak miktarda ürün bulunduğu ve yaklaşan hasat dönemi de dikkate alındığında hububat piyasalarında arz yönüyle herhangi bir sıkıntının öngörülmediğinin altı çizildi.

Binlerce ürüne daha ek vergi geldi

Resmi Gazete’de iki ayrı ithalat rejimi kararı ile 3 binin üzerinde ürünün için ek gümrük vergisi getirildi.

21 Nisan 2020

Hüseyin GÖKÇE

ANKARA - Hafta sonu oyun konsollarıyla gündeme gelen ithalatta ek gümrük vergisinin kapsamı genişletildi. Resmi Gazete’de iki ayrı ithalat rejimi kararı ile 3 binin üzerinde ürünün için ek gümrük vergisi getirildi.

Tekstil, konfeksiyon, deri ayakkabı ve benzeri kategoride 2 bine yakın ürüne ek gümrük vergileri getirildi. Bu kategoride 30 ve 67’inci fasıllar arasındaki ürünlere yüzde 8 ile yüzde 50 arasında değişen oranlarda ilave gümrük vergileri uygulanacak.

32’inci fasıl ile 97’nci fasıllarda yer alan bin 200 civarındaki sanayi ürünlerine ise yüzde 5.5 ile yüzde 40 arasında değişen oranda ilave gümrük vergisi getirildi.

İlave gümrük vergisi bazı ülke grupları için uygulanmıyor, uygulanmayan ülkeler şunlar:

AB Üyesi Ülkeler, EFTA Üyesi Ülkeler, İsrail, Kuzey Makedonya Cumhuriyeti, Bosna-Hersek, Fas, Filistin, Tunus, Mısır, Gürcistan, Arnavutluk, Şili, Sırbistan, Karadağ, Kosova, Morityus, Moldova, Faroe Adaları, Güney Kore, Malezya ve Singapur.

Petrol fiyatlarında son durum

Petrol fiyatlarındaki düşüş tarihi seviyelere ulaştıktan sonra bugün bir miktar toparladı. Dün akşam saatlerinde yüzde 300'ün üzerinde gerileyen ABD ham petrolü -40 doları gördükten sonra bu sabah yeniden artıya geçti ve 1 doların hemen üzerinde değerlendiriliyor.

21 Nisan 2020

DÜNYA Online

Küresel petrol fiyatları dünya genelinde giderek tam doluluk seviyesine ulaşan depolama kapasitesi nedeniyle dün tarihinin en sert günlük düşüşünü yaşadı. Bu sabah saatlerinde ise petrol fiyatlarında bir miktar toparlanma söz konusu...

Mayıs vadede tekrar artıya geçti

Saat 07:45 itibarıyla NYMEX Batı Teksas Petrolü (WTI) mayıs vadeli kontratlar 1,5 dolar düzeyinde değerlendirirken; Haziran vadesine ait kontratlar 21,40 dolar düzeyinde. Aynı dakikalarda brent petrolün varili için haziran vadesi 25,4 dolardan el değiştiriyor.

Vade değişimi petrol piyasasını çökertti

Petrol fiyatlarında yaşanan değer sert düşüşte petrol talebindeki düşüş ve arz fazlası sorunun yanı sıra vadeli piyasaların teknik özellikleri de etkili oldu. Bugün sona erecek olan Batı Teksas Petrolü (WTI) mayıs vadeli kontratını elinden çıkarmayan yatırımcıların Mayıs ayı başında kontrat üzerinde yazan petrolü teslim alması gerekiyor. Halihazırda haftalardır düşük seyreden fiyatları petrol stoklarını tarihi

seviyelere taşıdığı için depolama sorunu yaşanıyor. Petrol depolamak için yer bulamayacak olan yatırımcılar, 2 hafta içinde bu petrolü teslim almamak için elindeki kontratı bir para karşılığında değil; üzerine para vermeyi göze alarak elinden çıkarmaya çalıştı.

Trump: Şimdi petrol almanın tam zamanı

ABD Başkanı Donald Trump, ABD'deki ham petrol fiyatlarının sıfır doların altına düşmesine ilişkin yaptığı açıklamada, "Bu düşüşün nedeni, kimsenin şu anda araba kullanmaması. Fabrikalar, iş yerleri kapalı." yorumunda bulundu.

Trump, "ABD olarak, Stratejik Petrol Rezervimize 75 milyon varil petrol alacağız. Şu anda 75 milyon varil alacak kapasitemiz var. Şimdi petrol almanın tam zamanı." değerlendirmesinde bulundu.

Petrol fiyatlarındaki düşüşün "kısa vadeli" olduğunu kaydeden Trump, "Bu yaşanan, petrolün durumundan ziyade, mali bir durum. Piyasalarda bir tıkanma var, bu nedenle de fiyatlar düştü. 1 ay gibi bir zamanda ham petrol fiyatları 25-28 dolar aralığını görür, diye düşünüyorum." görüşünü paylaştı.

OPEC+ kesintileri çare değil

Price Futures Group kıdemli piyasa analisti Phil Flynn, "Asıl sorun piyasayı kurtarmak için gelen süvarinin (OPEC+ arz kesintilerinin) zamanında yetişemeyecek olması. Şu anda kimse petrol istemiyor veya petrole ihtiyaç duymuyor" değerlendirmesini yapıyor.

Rystad Energy Petrol Piyasaları Direktörü Bjornar Tonhaugen ise "ABD'nin Cushing eyaletindeki depolama kapasitesinde kalan 21 milyon varillik alan gelecek haftalarda giderek tam kapasiteye ulaşacak" diyor.

Borsaları da aşağı çekti

Petrolde yaşanan rekor düşüşler başta Wall Street olmak üzere tüm dünyada enerji şirketleri için görünümü kötüleştirerek borsaları da aşağı çekti. New York borsası, ABD'de petrol fiyatlarının tarihte ilk kez sıfırın altına inmesinin ardından günü düşüşle tamamladı.

Kapanışta, Dow Jones endeksi 590 puanın üzerinde değer kaybetti ve yüzde 2,44 azalışla 23.650,44 puana geriledi. S&P 500 endeksi yüzde 1,79 kayıpla 2.823,16 puana ve Nasdaq endeksi de yüzde 1,03 azalışla 8.560,73 puana düştü.

Hazine alacakları 18 milyar lira

Hazine alacakları, mart sonu itibarıyla 18 milyar lira olarak gerçekleşti.

20 Nisan 2020

Hazine ve Maliye Bakanlığı, 31 Mart itibarıyla Hazine alacaklarına ilişkin verileri açıkladı.

Buna göre, alacak stoku içindeki en yüksek payı 10,9 milyar lirayla mahalli idareler oluşturdu.

Söz konusu tarihe kadar Hazine alacaklarından 687,6 milyon lira tahsil edildi.

Parasal genişlemeye yol haritası gerekiyor

Ekonomide salgına karşı üst üste önlemler alınıyor. Ancak bu adımlar, hedeflerinin net olmadığı ve piyasa aktörlerini aşırı kontrol altına aldığı eleştirilerine uğruyor. En büyük sorun döviz ihtiyacı için swap anlaşması için de uzmanlar Avrupa, Çin ve Japonya merkez bankalarını olası görüyor.

21 Nisan 2020

Şebnem TURHAN

Koronavirüs salgını tüm dünyada hükümetleri ve kurumları harekete geçirdi. Türkiye’de de salgının ekonomiye etkisinin azaltılabilmesi için birçok adım atıldı. Peki tüm bu adımlar ne fayda sağladı? Devamında neler olacak? Yerli ve yabancı yatırımcılar bu adımları nasıl yorumluyor? Genel görüş olağanüstü durumlarda olağanüstü adımların atılabileceği yönünde. Alınan önlemlerin bazılarının yerinde olduğunu belirten uzmanlar ancak bunun parça parça gelmesinin, iletişimin zayıf olmasının, yatırımcının algısını bozduğuna dikkat çekiyor. Merkez Bankası’nın uluslararası kurumlarla swap anlaşması görüşmelerinin sürdürmesine ise yorumlar Amerikan Merkez Bankası (Fed) ile S400 sorunu nedeniyle zor olduğu Avrupa, Çin ve Japonya merkez bankalarının daha büyük bir olasılık olduğu yönünde. Analistlere göre Merkez Bankası’nın en az 50 milyar dolar ve üstü bir miktarda swap

anlaşmasına ihtiyacı var. Merkez Bankası'nın faiz indiriminin de şu sıralar reel sektöre pek bir faydası olmadığı da görüşlerde öne çıkıyor.

'Parasal genişlemenin hedefi net değil'

Piri Reis Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Erhan Aslanoğlu, Merkez Bankası'nın TL ve dövizle ilgili iki taraftan politika yürütmeye çalıştığını belirterek "Paranın fiyatını düşürebilir. Faiz indirimiyle bunu yaptı. İkincisi para miktarını artırabilir. Yavaş yavaş bunu da yapıyor. Faiz indiriminde enflasyon ve kurun geldiği nokta açısından alan daraldı. Miktarsal genişleme anlamında daha fazla adımlar atıyor. Şu aşamada fiyatı indirmek yerine miktarı artırmak yanlış değil. Tabii ki hedef iyi belirlendikçe. Sorun, Türkiye'de Hazine'nin kaynak kullanımında, Merkez Bankası'nı ne kadar kullanacağını, parasal genişlemenin hangi hedefe yöneldiğinin net olmaması. Biraz daha spesifik olması bu sürece özgü olduğu vurgulanmalı. Şu beelirsiz ve ucu açık gidiyor. Bu Türk Lirası üzerinde baskı yaratıyor. Bu parayı niye basıyoruz, ne kadar süre yapılacak? Bunu anlatmalıyız" diye konuştu.

Aslanoğlu, kredi vermesi konusunda Merkez Bankası'nın ve BDDK'nın bankaları bir ödül ceza sistemine soktuğunu kaydederek, "Burada şu var; bankacılık aslen kredi vermektir ama bankaların aktiflerinde başka varlıkların da olması gerekiyor. Tüm bankaları tek bir terzi gibi dikmek riskli olabilir" dedi.

'Fed ile swap mümkün değil'

Ekonomi Yazarı Uğur Gürses, salgın krizi patlayana kadar halının altına süpürülen sorunlar olduğunu ve zaten Merkez Bankası'nın yeterince parasal genişleme imkanı sağladığını belirterek "Piyasaya çıkan Türk Lirası. Türk Lirası'na talep yoksa başka mecralar bulunacak. Bulunuyor da. Şu anda ithalat ve üretim çok yüksek ölçüde yavaşladığına göre firmaların borç ödeme dışında ilave çalışma sermayesine ihtiyacı olmadığı çok açık. Dolayısıyla bu nakitler döviz borcu olan şirketlerin döviz alıp bir şekilde kur riskinden kaçmak için döviz tutma eğilimlerini güçlendiriyor" dedi. Merkez Bankası'nın faiz indiriminin şu anda Türk Lirası'nın zayıflamasından öte hiçbir anlamı olmadığını belirten Gürses, şunları söyledi: "Likidite ihtiyacı olanın en son bakacağı şey fiyattır. Soru şu: Kredi pompalayarak şirketlerin sorunu çözülecek mi? Kısa vadede pansuman diyebiliriz, orta vadede şirketlerin sorununu çözmeyecek. Şirketler aşırı borçlu ve döviz borçlusunu. İçerde TL basıp genişleme yapmanın ekonomiyi toparlatıcı bir faydası olmayacak. Temel kriter dışarıdan döviz geliyor mu? Ya IMF verecek ya da bir merkez bankası size gelip swap yapacak. Merkez Bankası anlaşmalar sürüyor diyor. Kendi ulusal parasını kendi döviz rezervlerine çarçur eden merkez bankasına bir diğer merkez bankası gelip de swap yazmaz. Fed ile mümkün değil gibi görüyorum."

'IMF ile stand-by yabancıyı getirir'

Bilgi Üniversitesi Öğretim Üyesi Murat Sağman, olağanüstü adımların atıldığı bir dönemden geçildiğine dikkat çekerek, likidite ihtiyacı olduğunu ve bunun da Türk Lirası kısmını Merkez Bankası'nın çözebildiğini belirtti. Ancak döviz tarafının kritik konu olduğunu kaydeden Sağman, 1 yılda ödenmesi gereken döviz borcu 172 milyar doların şu an rezervlerin üzerinde olduğunu belirtti. Sağman şöyle konuştu: "Döviz ihtiyacımızı iki koldan alabiliriz, merkez bankaları ve IMF. Fed'in repo işlemine katılmıyoruz çünkü 80 milyar dolardan tahvil stokumuz 2.8 milyar dolara indi. Swap için görüşmelerin sürdüğü belirtildi. Ne kadar olacağını da bilmiyoruz. IMF bir kanal ama siyasi gündem ön planda o durumda da. Stand-by anlaşması aslında çıpa olurdu ve bu diğer yabancı kaynakları da ülkeye çekerdi."

Swap sistemi kaygıyı tam gideremez

Kısa vadeli dış borç, cari açık, azalan rezervler ve TL'nin cazibesinin kaybetmesinin döviz talebini güçlü kıldığını kaydeden Prof. Dr. Erhan Aslanoğlu, şunları söyledi: "Türkiye'nin döviz ihtiyacı var. Fed, Avrupa, Japonya Çin merkez bankaları hangisi olur bilmiyorum ama önümüzdeki günlerde bekliyorum. Önemli olan miktar ve süre. Bu anlaşma dövizle ilgili baskıyı geçici azaltacak unsurlar olur. Swap süreli kullanılan döviz kaynağı olmadığı ve net rezerve katkısı olmadığı için kaygıyı sürdürür. Kısa vadede etkili olur."

TCMB ve BDDK birçok önlem aldı

Merkez Bankası (TCMB) faiz indirimi ve parasal genişleme adımları attı. Banka bunun ötesinde reel sektöre fon amaçlı politika faizini altında fonlama imkanı ile tahvil alımlarını hızlandırdı. TCMB ayrıca İşsizlik Sigortası Fonu'nun elindeki devlet tahvillerini alacağını açıkladı. TCMB reel sektöre kredi akışının kesintisiz devamı amacıyla bankalara yeni likidite imkânları tanıdı. BDDK bankaların para swapı, forward, opsiyon ve diğer türev işlemlerin toplamının bankaların en son hesapladıkları yasal özkaynaklarının yüzde 1.0'i ile sınırlandırılması kararı aldı. Bankalara aktif rasyosu şartı getirdi, mevduat bankalarında limit yüzde 100 olarak belirlendi.

"BDDK, kredi musluklarını açacak bir karar aldı"

Gaziantep Sanayi Odası (GSO) Yönetim Kurulu Başkanı Adnan Ünverdi, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun (BDDK), kredi kullanımına yönelik aktif rasyo oranı düzenlemesini olumlu bulduklarını söyledi. Ünverdi, "BDDK, kredi musluklarını açacak bir karar aldı" dedi. COVID-19 salgınıyla birlikte yaşanan güçlükler karşısında

ekonomi yönetiminin aldığı tedbir kararları doğrultusunda, bankacılık sektörüne kredi limitlerini kullandırmaları için sürekli talepte bulduklarını hatırlatan Ünverdi, “BDDK’nın attığı bu adım, kredi taleplerinin karşılanması ve dolayısıyla ekonomi çarklarının dönmesine yönelik önemli bir karar” dedi.

Ünverdi, “BDDK, 1 Mayıs 2020’den başlamak üzere aylık aktif rasyo hesaplarını yeniden düzenleyecek. Buradaki amaç bankaların ellerinde bulunan kaynaklarını daha aktif ve iyi kullanmalarını sağlamak. Buna göre bankalarımız piyasadan topladıkları tüm mevduatı, katılım bankaları ise yüzde 80’ini kredi olarak kullandırabilecekler. Üretimin, ihracatın, istihdamın devam edebilmesi için firmalarımızın ayakta kalması ve üretimine devam etmesi gerekiyor. Bunun için de bankalarımızın reel sektörün yanında olması büyük önem taşıyor” dedi.

COVID-19 salgınının, ekonomi üzerine etkilerini azaltmak için hayata geçirilen Ekonomik İstikrar Kalkanı Paketi’nde banka kredileri ile ilgili Hazine garantisi ve Kredi Garanti Fonu (KGF) destekleri verildiğini söyleyen Ünverdi, bunun yanı sıra, BDDK’nın almış olduğu kararlarla birlikte özel bankacılık sektörünün de aktif kredi rasyosu ile bankalara kredi limitlerini kullandırma çağrısında bulunulduğunu belirtti. Ünverdi, “GSO olarak, bankaların yaklaşımı ile ilgili çok sayıda şikayet aldığımızı çok defa dile getirdik. Bankacılık sektörünün reel sektörle birlikte yürümesi gerektiğinin altını çizdik. Maalesef tüm çabalarımıza rağmen bankalarımızdan istenilen yaklaşımı göremedik. BDDK tam da böylesi kritik bir dönemde yeni bir düzenlemeye giderek, kredi musluklarını açabilecek bir karar aldı. BDDK’nın krediler için yaptığı bu yeni düzenlemenin ekonomik ve sosyal yaşama olumlu yansımalarının olacağını düşünüyorum. İnşallah alınan kararlar doğrultusunda bankalar gereken desteği sağlar, yaralara merhem olur ve bu süreci birlikte atlatırız” ifadelerini kullandı.

4 gün sokağa çıkma yasağının detayları belli oldu

İçişleri Bakanlığınca, 81 il valiliğine, 23, 24, 25 ve 26 Nisan'da 31 ilde uygulanacak sokağa çıkma kısıtlamasıyla ilgili genelge gönderildi.

21 Nisan 2020

İçişleri Bakanlığınca, 81 il valiliğine, 23, 24, 25 ve 26 Nisan'da 31 ilde uygulanacak sokağa çıkma kısıtlamasıyla ilgili genelge gönderildi.

Genelgeye göre, ramazanın başlayacak olması nedeniyle 21 ve 22 Nisan günleri market ve bakkalların çalışma saatleri 08.00-23.00 olarak belirlendi.

23 ve 24 Nisan'da market ve bakkallar 09.00-14.00 arasında faaliyet gösterecek, vatandaşlar ikametlerine yakın market ve bakkallara gidip gelebilecek.

Sokağa ıkma kısıtlaması süresince ekmek üretiminin yapıldığı fırın ve unlu mamul satan iş yerleri ile tatlı üreten yerler açık olacak.

Kamu güvenliğinin sağlanması ile acil ağrı merkezleri, AFAD ve Kızılay ile Vefa Sosyal Destek Birimleri'nde görevli olanlar kısıtlamadan muaf olacak.

Sokağa ıkma kısıtlamasının olduğu perşembe ve cuma günleri gazete dağıtımı/satışı marketler ve bakkallar aracılığıyla yapılacak.

Hafta sonu gazeteler, gazete şirketlerinin araçları, tespit edilecek içme suyu bayileri ve Vefa Sosyal Destek Birimleri aracılığıyla dağıtılacak.

Başta sağlık ve güvenlik olmak üzere kamu düzeninin tesisi amacıyla, kamu görevlilerinin toplu ulaşımlarını teminen belediyelerce tedbir alınacak.

Ekmek dağıtımının düzenli olması amacıyla vali ve kaymakamlar başkanlığında oluşturulacak komisyon, her mahalle için dağıtım planı yapacak.

Tarımsal retim devamlılığı için gerekli ekim-dikim, sulama-ilaçlama faaliyetleri kapsamında izin verilenler kısıtlamadan muaf tutulacak.

Ramazan nedeniyle sokağa çıkma kısıtlaması yapılacak günlerde evlere paket servis şeklinde olmak üzere lokanta ve restoran tarzı iş yerleri açık olacak.

Türkiye'de virüsten 2 bin 140 can kaybı

Türkiye'de koronavirüs nedeniyle hayatını kaybedenlerin sayısı son 24 saatte 123 kişi artarak 2 bin 140 oldu.

20 Nisan 2020

Sağlık Bakanlığı, son 24 saatte 4 bin 674 kişiye Covid-19 tanısı konulduğunu, 123 kişinin hayatını kaybettiğini, toplam vaka sayısının 90 bin 980'e, can kaybının 2 bin 140'a yükseldiğini bildirdi.

Bakanlığın internet sitesinde yer alan "Türkiye Günlük Koronavirüs Tablosu"nun güncel verilerini, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca da Twitter hesabından paylaştı.

Tabloya göre, toplam test sayısı 673 bin 980, toplam vaka sayısı 90 bin 980, toplam vefat sayısı 2 bin 140, toplam yoğun bakım hasta sayısı 1909, toplam entübe hasta sayısı 1033, toplam iyileşen hasta sayısı 13 bin 430 oldu.

Bugünkü test sayısı 39 bin 703, vaka sayısı 4 bin 674, iyileşen hasta sayısı 1454, vefat sayısı ise 123 olarak kayıtlara geçti.

"En az virüs kadar ısrarcı olmalıyız"

Öte yandan Bakan Koca, bugün 1454 hastanın daha şifa bulunduğunu ifade ederek, "En az virüs kadar ısrarcı olmalıyız. Bu savaşı, sağlık ordumuzun özverisi ve tedbirlere bağlılıktaki ısrarımızla kazanacağız." değerlendirmesinde bulundu.

Ali Ekber YILDIRIM

21 Nisan 2020

Bulgaristan ve ABD'den örnek tarım desteği

Dünyayı esir alan koronavirüs (COVID-19) karşı en az sağlık kadar önem kazanan tarım ve gıdada ciddi önlemler alınıyor. Tarımsal üretimin devam etmesi, gıda temininde sorun yaşanmaması için birçok ülke destekleri artırırken, ihracata yönelik yasaklar gıda milliyetçiliğinin yükselmesine yol açıyor. Anlaşılan, koronavirüsle birlikte tarımda yeni bir dönem başlayacak. Bu dönemin ana eksenini “kendine yeterlilik” oluşturacak. Bu nedenle korumacı politikalar ön plana çıkacak ve ticarete kısıtlamalar artarak devam edecek. Ülkeler öncelikle kendi yurttaşının gıda ihtiyacını karşılayacak, arz fazlasını ihraç edecek. Gıda milliyetçiliği daha da yükselecek. Bunun zararını ise tarımsal potansiyeli düşük, teknolojiden yoksun, açlık yaşayan yoksul ülkeler çekecek. Hiç te adil olmayan bir durum. Ülke bazında değerlendirildiğinde; ihracat yasakları, yerli ürüne yönlendirme, yerli malı tüketiminin teşvik edilmesi, desteklerin artırılması, korumacılığın ön plana çıkması yeni döneme ilişkin güçlü ipuçları veriyor.

Bulgaristan, marketlere yerel ürün satma zorunluluğu getirdi

Komşumuz Bulgaristan, üreticilerini korumak amacıyla marketlerde yerel ürünlerin zorunlu olarak satılması için karar aldı. Buna göre en az 3 ayrı ilde satış noktası olan market zincirleri reyonlarında yerel ürünleri satmak zorunda.

Türkiye'nin Sofya Ticaret Müşavirliği'nden Ekonomi Bakanlığı'na ve İhracatçı Birlikleri'ne gönderilen yazıda, Bulgaristan Bakanları Kurulu'nun 14 Nisan 2020 tarihinde aldığı karar doğrultusunda ülkedeki perakende gıda zincirlerinde yerel üretici tarım ürünlerinin satılmasının zorunlu hale getirildiği ifade ediliyor.

Bakanlar Kurulu Kararı ile Bulgaristan'ın en az üç ayrı ilinde satış noktaları bulunan perakende gıda zincirleri yerel üretici tarım ürünlerinin satılacağı özel reyonlar oluşturması zorunluluğu getirildi. Bu özel reyonlar yeterli büyüklüğe sahip olması ve müşteri tarafından kolay bir şekilde bulunacak şekilde işaretlenmiş olması gerekiyor.

Satışı zorunlu ürünler ve satış koşulları

Bulgaristan'da Bakanlar Kurulu Kararı ile marketlerde satılması zorunlu olan yerel üretici tarım ürünleri ise şöyle belirlendi; taze Bulgar sütünden elde edilmiş süt ve süt ürünleri, balık ve balık ürünleri, taze et, yumurta, arı balı, taze meyve ve sebzeler.

Karar ile "yerel üretici" olarak kastedilen, perakende gıda ticaret satış noktasının bulunduğu ilde veya komşu ilde faaliyet gösteren üreticiler olduğu belirtiliyor.

Bakanlar Kurulu Kararı'na göre yerel üreticiden alınan ürünlerin satışına ilişkin koşullar ise şöyle:

1- Perakende gıda zincirleri, belirtilen ürünleri yerel üreticilerden direkt olarak satın almak zorunda.

2- Perakende gıda zincirleri, yerel üreticilerin ürünlerini satmaları için yerel üreticilerden herhangi bir ücret talep etme hakkına sahip değil.

3- Perakende gıda zincirleri, yerel üreticilerden almış oldukları ürünlere ilişkin ödemeleri en geç 14 gün içinde yapması gerekiyor.

4- Belirlenen ürünler dışında yerel üreticiler tarafından üretilen diğer tarım ürünleri de market zincirlerinin yerel ürünler reyonunda satılması mümkün olacak.

5- Perakende gıda zincirlerinde satılan tamamıyla taze Bulgar sütünden elde edilmiş süt ve süt ürünleri toplam satılan süt ve süt ürünlerinin yüzde 90'ını oluşturması zorunlu.

Üreticiden domates, biber, salatalık alana hibe desteği

Bulgaristan, market zincirlerine yerel ürün satma zorunluluğunun yanı sıra üretici seralarından domates, biber, salatalık satın alan perakende şirketlere de hibe desteği sağlayacağını açıkladı.

Bulgaristan Devlet Tarım Fonu İcra Müdürü Vasil Grudev, 13 Nisan 2020'de alınan kararla, yerel üretici seralarından domates, salatalık ve biber alan perakende gıda ticaret şirketlerine hibe desteği verileceğini duyurdu.

Açıklamaya göre, 2020 yılında yerel üretici seralarından satın alınan domates, salatalık ve biberlerin getirdiği ulaştırma, lojistik, sınıflandırma, temizlenme, paketleme vs. gibi giderlerin telafi edilmesi amacıyla perakende gıda ticareti şirketlerine hibe desteği sağlanacak.

Hibe desteğinden yararlanmak için, Bulgaristan Tarım, Gıdalar ve Ormancılık Bakanlığı'nın hazırlamış olduğu listede yer alan yerel üreticilerden domates, salatalık ve biber satın alınması gerekiyor. Hibe destek bütçesi 5 milyon leva (2.5 milyon euro) olarak belirlendi. şirket başına azami hibe desteği 200 bin euro olacak. Hibe destek miktarı hesaplanırken yerel üretici seralarından alım yapan perakende gıda ticaret şirketlerine domates için ton başına 600 Leva, salatalık için 400 Leva ve biber için 800 Leva ödeme yapılacak

Amerika'dan tarıma 19 milyar dolar ek destek

ABD Başkanı Donald Trump, çiftçilere kritik dönemde destek sağlamak, gıda tedarik zincirinin bütünlüğünü korumak ve her Amerikalının ihtiyacı olan gıdaya ulaşmaya devam etmesini sağlamak için 19 milyar dolarlık acil yardım programını uygulayacaklarını söyledi. Amerika Tarım Bakanı Sonny Perdue'nün ayrıntılarını açıkladığı "Coronavirus Gıda Yardım Programı (CFAP)" kapsamında 19 milyar dolarlık bütçenin 16 milyar doları COVID-19'dan zarar gören çiftçilere ve çiftlik sahiplerine doğrudan ödenecek. Kaynağın 3 milyar dolarlık bölümü ile üreticilerden ürün satın alınacak. Restoranlara, otellere ve diğer alıcılara gıda tedariki sağlayan bölgesel-yerel distribütörlerle işbirliği yapılarak 3 milyar dolarlık taze ürün, süt ürünleri ve et satın alınacak.

Türkiye üretim desteği yerine ithalata destek

Bulgaristan ve Amerika sadece iki örnek. Diğer birçok ülke tarımsal üretime ve gıda tedarik zincirinde sorun yaşanmaması için önemli destekler sağlıyor. Türkiye'de ise çok sınırlı miktarda tohum desteğinden başka koronavirüs önlemleri kapsamında üreticiye sağlanan doğrudan bir destek yok. 2019 ürününe ait rutin destek ödemeleri yapılıyor. Cumhurbaşkanlığı Kararı ile ayçiçeği çekirdeğinde, ayçiçeği yağında vergi oranları düşürülerek ithalat kolaylaştırıldı. Yani üretime değil ithalata destek sürüyor. Özetle, dünyada yeni bir tarım düzenine geçilirken, sahip olduğu yüksek potansiyeli değerlendirmek yerine ithalata destek politikasını sürdürürsek hiç hak etmediğimiz halde tarım ve gıdada zor günler yaşayabiliriz.

Alaattin AKTAŞ

21 Nisan 2020

DİBS'ler Merkez'e, para bankalara, oradan Hazine'ye

Merkez Bankası'nın bankalardan DİBS alma operasyonunda amaç çok açık: "Dolaylı yoldan Hazine'ye para aktarmak."

Merkez Bankası'nın bu operasyonunda yanlışlık yok. Hatta tam tersine bu genişlemenin daha da belirginleşmesi gerekli.

Hazine'ye ve Hazine eliyle ihtiyaç duyan kesimlere şimdi değil de ne zaman para aktarılacak...

Gelin önce geçen yılın aralık ayına dönelim. Merkez Bankası 5 Aralık'ta 2020 para ve kur politikası metnini açıkladı. Söz konusu metinde, bu köşede 6 Aralık'ta yer verdiğimiz önemli bir değişiklik vardı:

"2019 yılı için 18.9 milyar lira olarak belirlenen TCMB açık piyasa işlemleri portföy nominal büyüklüğünün, 2020 yılında azami TCMB analitik bilanço aktif toplamının yüzde 5'i olarak belirlenmesi..."

Yani artık bir miktar öngörülüyor ve portföy büyüklüğü analitik bilançonun yüzde 5'ini aşmayacak şekilde serbest bırakılmış oluyordu.

İşte bu konuyu 6 Aralık'ta "Merkez Bankası Hazine'yi daha çok fonlamaya hazırlanıyor" başlığıyla işlemiştik.

O günlerde tabii ki korona söz konusu değildi. Ama Merkez Bankası'nın Hazine'ye daha çok destek çıkmak durumunda olduğu açıktı ve bunun için gereken altyapı hazırlanıyordu.

Bu kararın açıklandığı dönemde bir anlamda fazla genişlemeci bir adım olarak görülen bu düzenleme, gün geldi yetmez oldu.

Merkez Bankası son olarak geçen hafta aldığı kararla analitik bilançonun yüzde 5'i olarak belirlediği portföy büyüklüğü sınırını yüzde 10'a çıkardı.

Merkez Bankası analitik bilançosunun 17 Nisan'daki büyüklüğü 686.2 milyar lira. Yani şu durumda açık piyasa işlemleri portföy büyüklüğü nominal olarak 68.6 milyar liraya kadar çıkarılabilir.

Analitik bilançoda yine 17 Nisan itibarıyla menkul kıymetler büyüklüğü 48.2 milyar lira. Yani menkul kıymetler 20.5 milyar lira daha büyüyebilir, bir başka ifadeyle Merkez Bankası bu miktarda daha DİBS alıp bankalara para aktarabilir.

Ancak yüzde 10 hesabına İşsizlik Fonu'ndan gelecek tahvillerin dahil olmadığını, dolayısıyla toplam menkul kıymetler büyüklüğünün 68.6 milyar liranın üstüne çıkabileceğini de belirtelim.

Merkez'e DİBS bankalara para yağıyor

Merkez Bankası'nın korona önlemleri kapsamında DİBS olarak piyasaya para verme operasyonuna girişmesi menkul kıymetler kaleminde hızlı bir büyüme sonucunu doğurdu.

Analitik bilançodaki menkul kıymetler kalemi ilk üç ay 20 milyar lira dolayında seyrettikten sonra nisanın ilk yarısında 27 milyar lira artarak 17 Nisan itibarıyla 48 milyar lirayı aştı.

Bankalar kamu kağıdı getirdi, Merkez Bankası da bu kağıtları alarak para verdi. Ancak bu para akışı nakit para gibi düşünülmemeli. Her şey kağıt üstünde hesaben yürüyor. Merkez Bankası kağıt alıp analitik bilançonun aktifinde yer alan menkul kıymetler kalemini büyüttü, diğer yanda da analitik bilançonun pasifinde bulunan bankalar mevduatı artış gösterdi. Mevduat kalemindeki artışın yalnızca menkul kıymetle ilişkilendirilmesinin doğru olmadığını da belirtelim; bu kalemi etkileyen bir dizi başka hareket söz konusu.

Nihai durak Hazine

Başta dönelim... Merkez Bankası geçen aralık ayında açık piyasa işlemleri portföy büyüklüğünü analitik bilançonun yüzde 5'ine kadar artırmayı planlarken amaç Hazine'ye kaynak aktarmaktı. Çünkü Merkez Bankası'nın Hazine'ye doğrudan devredebileceği kaynaklar tükenmiş; ne yedek akçe, ne başka bir olanak kalmıştı.

Geçen yıl bile bu yıl böyle görünüyordu, sonradan bir de korona belası ve bundan kaynaklanan yeni harcama kalemleri çıktı. Artık Hazine'nin çok daha fazla kaynağa ihtiyacı vardı.

Öyleyse yapılacak belliydi; bankaların elindeki kağıtlar alınacak, bankalara kaynak aktarılacak, bankalar da gidip bu parayla Hazine'den kağıt alacaktı.

İşte yapılan operasyonunun özeti bu!

Devlet iç borçlanma senetleri Merkez Bankası'na, para bankalara, bu para da bankalardan Hazine'ye...

Başka çare de yok

Türkiye diğer tüm ülkeler gibi öyle bir dönem yaşıyor ki Merkez Bankası'nın bu önlemleri alarak parasal genişlemeye gitmesinden başka çare de yok. Hatta bu genişlemenin daha da ileri götürülmesi söz konusu olabilir, buna mecbur kalınabilir.

Bu arada dün de değinmiştik; son dönemde yaşanan emisyon artışı tümüyle vatandaşın nakit tutma isteğinin bir sonucu. Merkez Bankası'nın DİBS alma operasyonunda tüm limitlerin üstüne çıkma yönündeki kararı vatandaşın zaten sahip olduğu bankadaki parasını nakit olarak cebine koymasına zemin hazırlamak amaçlı değil. Bu operasyonda nihai amaç biraz önce de belirttik, giderek daha fazla kaynağa ihtiyaç duyacak Hazine'nin rahat ve faizi çok fazla yükseltmeden borçlanabilmesine olanak tanımak.

Analistik bilançoda neler oluyor (Milyar TL)

	Menkul kıymetler	Bankalar mevduatı	Emisyon
27 Aralık	19,1	47,3	156,4
31 Ocak	20,5	54,5	155,1
28 Şubat	18,8	58,0	160,4
27 Mart	20,9	60,4	178,3
1 Nisan	23,6	59,8	178,5
2 Nisan	24,9	54,7	180,1
3 Nisan	35,4	60,7	185,4
6 Nisan	36,9	63,5	186,8
7 Nisan	43,1	63,7	187,7
8 Nisan	43,1	63,9	188,9
9 Nisan	44,8	64,6	190,7
10 Nisan	44,8	63,1	194,5
13 Nisan	46,2	67,4	195,7
14 Nisan	47,4	67,2	197,7
15 Nisan	47,4	66,0	199,4
16 Nisan	48,2	72,3	200,7
17 Nisan	48,2	69,5	204,1
Fark			
Ocak	1,4	7,2	-1,3
Şubat	-1,8	3,5	5,3
Mart	2,1	2,4	18,0
1-17 Nisan	27,3	9,1	25,8
Toplam	29,1	22,2	47,7

Abdulkadir Selvi

Koronavirüste tünelin ucunda ışık göründü mü?

21 Nisan 2020

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ramazanda çifte bayram müjdesinin mürekkebi kurumadan MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'den "İnanıyorum ki Türkiye bu badireyi en geç ramazan ayının sonuna kadar atlatacak" açıklaması geldi.

Geçen hafta görüştüğüm bir bakana, "Normalleşme için bir takvimden söz ediliyor mu?" diye sormuştum. 20 Mayıs tarihine işaret etmişti. Umutlandım.

Heyecanlandım. Bilim Kurulu üyesi Prof. Tevfik Özlü'ye sordum, "Bu süreç iyi yönetilirse 1 ay içinde normale döneceğini düşünüyorum. Almanya ve Amerika'da nasıl normale döneriz arayışları başladı. Biz onlara göre daha iyiyiz. Veriler son 10-15 gün içinde bir duraklamaya girildiğini gösteriyor. 10-15 gün içinde de inişe geçmesini bekliyoruz" dedi. Tünelin ucunda bir ışık göründü.

En çok merak ettiğim noktalardan biri de ilk sokağa çıkma yasağı ilan edildiğinde yaşanan kargaşanın etkileriydi. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun istifasına giden bir süreç yaşanmıştı. Tevfik Özlü, "Şu ana kadar çok belirgin bir etkisini görmedik" dedi. Ama takip ettiklerini söyledi.

EKONOMİDE 'V' ÇIKIŞI MI YOKSA 'L' Mİ OLACAK?

Cumhurbaşkanı Erdoğan, topluma umut vermek, moral aşılacak ve insanları rahatlatmak için bu değerlendirmeyi yapıyor. Ama eğer elindeki veriler ramazanın sonunda çifte bayrama işaret etmese bunu yapmazdı. Metropoll'ün anketini yazdım. Sadece AK Parti ve MHP seçmeni değil, HDP'den CHP'ye, İYİ Parti'den Saadet'e kamuoyunun önemli bir kısmı Erdoğan'a güveniyor. Bu süreçte başında güçlü bir liderin olması nedeniyle umutlu.

Koronavirüsten sonra bizi en az koronavirüs kadar önemli bir mücadele bekliyor. O da ekonomi. Normalleşmeden sonra dünya 'V' şeklinde hızlı bir çıkış mı yapacak, yoksa kriz uzun zamana yayılıp 'L' şeklinde devam mı edecek?

Türkiye çarkları durdurmadan üretimi devam ettirerek bu krizi yönettiği için, V şeklinde hızlı çıkış yapan ülkeler arasında yer alabilir. Almalı da...

CHP'NİN HAPİSTEKİ GAZETECİLER İÇİN FORMÜLÜ

CHP, afla ilgili olarak Anayasa Mahkemesi'ne bugün ya da yarın başvuruda bulunacak. Ancak CHP bir değil, iki başvuru yapacak.

1- Bugün ya da yarın, şekil şartı açısından iptal başvurusunda bulunacaklar. İnfaz indiriminin af yasası olduğunu belirterek, Meclis'ten 279'la oyla geçen düzenlemenin en az 360 milletvekilinin oyuyla kabul edilmesi gerektiğini ileri sürecekler.

2- CHP önümüzdeki hafta ise asıl önemli adımı atacak. Başta eşitlik ilkesi olmak üzere esastan iptal başvurusunda bulunacak.

İŞTE O FORMÜL

CHP'nin başvurusunda cezaevindeki gazeteciler Barış Terkoğlu, Barış Pehlivan ve Murat Ağırel önemli bir yer tutuyor. AK Partili hukukçular, "bunun büyük bir kandırmaca olduğunu, çünkü infaz indiriminin cezası kesinleşenlere uygulandığını ama Barış Pehlivan, Barış Terkoğlu ve Murat Ağırel'in henüz yargılanmadığını, verilmeyen hapis cezasından infaz indirimi yapılamayacağını" savunuyorlar. CHP'liler ise tutuklu gazetecilerle ilgili bir formül bulduklarını söylüyorlar. "AK Parti infazı üçte iki olan suçları yarı yarıya indirdi. Ancak çıkan yasada TMK'nın 17. maddesine 'Terör suçlarının infazı dörtte üç olacak' diye özel bir hüküm konuldu. Gazeteciler TCK 220'ye göre yargılandıkları için infazları dörtte üçte kaldı. İnfazın biri yarı yarıya indirilirken, terör suçlarında bu oranın dörtte üçte kalmasına itiraz edeceğiz. İtirazımız kabul edilirse, bunların infazı da yarı yarıya inecek, böylece tahliye olmalarının yolu açılacak" diyorlar.

Bir sihirli formül ama sonuç ne olur bilemem.

İMAMOĞLU'NUN İNİŞİ

Başakşehir Şehir Hastanesi'nin açılışında Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Buranın yolunu yarım yamalak bırakan İstanbul'un bir belediyesi var. Hemen Ulaştırma Bakanlığı'nı devreye soktuk" dedi. Seçim kampanyasındaki Ekrem İmamoğlu olsaydı, normalde iktidar engel olsa dahi şehir hastanesinin yolunu yapardı. Dün de o törende yer alırdı. Doğru olanı hastanenin yolunu yapıp dünkü açılışta kendisine teşekkür edilen bir Ekrem İmamoğlu olmalı. Bana göre seçim kampanyasındaki İmamoğlu öyle biriydi. O yüzden farklıydı. Ama seçimden sonra başka bir İmamoğlu ile karşılaştık. Oysa İmamoğlu, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nı kazandığında Türk siyasetini dizayn edecek şahıs gözüyle bakılıyordu. Muazzam bir güç elde etmişti. Ama eski gücünü kaybetmeye başladı. Çünkü bu süreçte iki hata yaptı.

1- Tatil.

2- Polemik.

İstanbul'u sel bastığı bir dönemde Bodrum'da tatildaydı. 24 saatliğine İstanbul'a uğradı, sonra tatiline kaldığı yerden devam etti. Elazığ-Malatya depreminden sonra Erzurum Palandöken'deki kayak işi ise tam bir fecaatti.

Seçildiği günden bu yana sürekli polemiklerle gündemde. İmamoğlu hakkındaki haberleri taradım, icraat yok, polemik çok. Oysa seçimleri kucaklayıcı, kimseyle polemige girmeyen, laf değil iş üreten bir başkan profiliyle kazanmıştı. Seçim kampanyasında ne yaptıysa kazandıktan sonra tersine gitti.

Bu kıyaslamayı yapmaktan dolayı memnun değiller ama İmamoğlu inişe geçerken işine odaklanan, polemiklerden uzak durmaya çalışan Mansur Yavaş yükselişe geçti.

İktidarın yardım kampanyasını engelleme ve sık sık polemige girmek gibi yanlışları olmasa Ekrem İmamoğlu hızla sıradanlaşır. Biraz bu polemiklerden besleniyor.

Çıkış yolumuz: Kalkınmaya Geçiş Planı

Esfender KORKMAZ

21 Nisan 2020

Dünya ve Türkiye, bu krizi de atlatacaktır. Önemli olan en az maliyetle atlatacak ve sonuçları en kısa zamanda telafi etmektir.

Ekonomik krizin boyutları ile ilgili çok çeşitli tahminler yapılmaktadır. Böyle zamanda insanların objektif olması çok kolay değildir. İMF gibi kurumlar kurumsal akıl olarak daha objektif olurlar.

İMF'nin Nisan 2020 raporunda (World Economic Outlook) 2020 de Türkiye'de GSYH'nın yüzde 5 daralacağı, enflasyon oranının yüzde 12 olacağı ve işsizlik oranının da yüzde 17 olacağı tahmin ediliyor.

İMF tahminlerinin değişeceğini, bu oranların biraz daha kötüleşeceğini beklemek gerekir. Ne olursa olsun kriz 2020 yılı ile sınırlı kalacaktır. 2021 de kriz bitecektir. Uzun süreli durgunluk olmayacaktır. Çünkü bu kriz ekonomik gidişatta ani bir kesinti şeklinde ortaya çıktı. Kriz öncesi yıllara göre daha yüksek büyüme oranları yaşanacaktır. 2009 krizinde de aynı şekilde Türkiye de yüzde 4.7 daralma oldu fakat 2010 da yüzde 8.9 oranında büyüme yaşandı. Bu kriz 2009 krizinden daha ağırdır fakat toparlanma daha hızlı olacaktır.

İMF raporunda "**Etkili politikalar ve Dünyanın işbirliği içinde olması daha ciddi sorunların ortaya çıkmasını önler.**" diyor.

Raporda; Türkiye'de işsizlik oranı diğer ülkelere göre daha yüksek tahmin edilmiştir.(Aşağıdaki tablo) Bu şartlarda Türkiye'nin herkesten daha çok kollektif akılla davranması gerekir. Gel gör ki hangi parti olursa olsun ve özellikle iktidar partisinden militanlık yapan, medya ve kişiler var. Siyasi partiler bu gibileri uyarmalı veya geri çekmelidir.

İkincisi bu sene orta gelir tuzağından çıkmamız, işsizliği düşürmemiz ve kalkınmamız için "**2021-2026, Kalkınmaya Geçiş Planı**" yapmalıyız. Bu planı Meclis'ten geçirmeliyiz.

Türkiye, 1930 Buhranının yıkıcı etkilerini, 1934-1939 birinci beş yıllık sanayi planı ile telafi etti. Bu planda ham maddeleri Türkiye'den sağlanabilecek sanayinin kurulması amaçlandı. Büyük sermaye ve ileri teknoloji gerektiren sanayi devlete bırakıldı.

Planda yirmi büyük fabrika kurulması teklif edildi. Daha fazla yapıldı. Ekonomik gelişme ülkenin çeşitli yörelerine dengeli bir şekilde dağıtıldı. Petrol ve maden araştırmaları yapıldı. Vasıflı işgücü sağlamak için insan gücü planlaması ve eğitimde işgücü planlaması yapıldı.

İMF 2020, Büyüme-Enflasyon Ve İşsizlik Tahminleri (Yüzde) (Seçili ülkeler)

	BÜYÜME	ENFLASYON	İŞİZLİK
AB (28)	-7.3	0.5	9.2
Avrupa gelişmekte olan ülkeler.			

RUSYA	- 5.2	3.1	4.9
TÜRKİYE	- 5.0	12.0	17.2
POLONYA	-4.6	3.2	9.9
Asya Gelişmiş Ülkeler			

JAPONYA	-5.2	0.2	3.0
GÜNEY KORE	-1.2	0.3	7.6
Asya Gelişmekte olan Ülkeler			

ÇİN	1.2	3.0	4.3
HİNDİSTAN	1.9	3.3	----

MALEZYA	-1.7	0.1	4.9
---------	------	-----	-----

Kuzey Amerika

ABD	-5.9	0.6	10.4
MEKSİKA	-6.6	2.7	5.3

Güney Amerika

BREZİLYA	-5.3	3.6	14.7
ARJANTİN	-5.7	-----	10.9

Kaynak: İMF

Bu defa "**2021-2026, Kalkınmaya geçiş planı**" için Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), Avrupa Birliği, Dünya Bankası, İMF gibi uluslar arası kurumlarla işbirliği yapmalıyız.

Devlet, illerin mevcut imkanlarını değerlendirerek söz gelimi Kars-Ardahan-Ağrı da ihracata dönük organik tarım ve hayvansal ürünler, Iğdır'da ihracata dönük meyve suyu tesisleri, Diyarbakır'da Boğazkere üzüm üretimi ve şarap sanayii, Tunceli'de doğal su tesisleri, Mardin'de el sanatları, Kütahya- Balıkesir gibi illerde bor madeni tesisleri, Oltu'da oltu taşı tesisleri, Gaziantep ve Denizli de iplik fabrikaları kurmalıdır. Bu fabrikalarda çalışanlara kısmen ücret kısmen de hisse senedi verilirse bir süre sonra sermaye de tabana yayılmış olur.

Kalkınma niyeti ve planlama, Türkiye için aynı zamanda güven ve çıpa demektir.

İbrahim Kahveci Kaçılan ülke...

Korona salgınında ölüm oranımız düşük. Bunun iki temel nedeni olduğu söyleniyor: 1- Nüfusumuz genç 2-Sağlık sistemimiz iyi.

Genç nüfus?

Gerçekten fırsat mı? Eğer fırsat ise neden bugün ileriki kuşakların gelirlerini ipotek eden Hazine Garantili mega projeler yapıyoruz?

İnsan gençliğinde çalışıp biriktirir.

Bugün genç nüfusumuza yarın yaşlandıklarında ödenecek KÖİ projelerini bırakıyoruz. Ne kadar verimsiz olduklarını -geçmeyen araçlar üzerinden görebilirsiniz.

Şehir hastaneleri bugün -anlık olarak- bir şans olabilir. Tam salgın esnasında açılıyorlar. Ama şehir içindeki hastaneler kapatılıp yerlerine AVM'ler yapılsaydı ne olacaktı? Çünkü şehir hastanesi açılan yerlerde -asıl proje- şehir içindeki hastanelerin kapatılarak arsalarının rant olarak değerlendirilmesiydi.

Şehir hastaneleri üzerinden 'en büyük müteahhitlerimize' ödeyeceğimiz 95 milyar dolar Hazine garantisi ne olacak?

İsrarla söylüyorum: Şehir Hastanelerinden müteahhitleri çıkartıp kamulaştırmalıyız. Tahkimlerini Londra'ya bağlayarak bu Millete haksızlık etmeyelim.

Bugün alkışladığımız yatırımların yarın sırtımızda nasıl kambur olduğunu 3. Köprüden (YSS), Osmangazi köprüsünden görüyoruz.

Dün bir gazetenin manşeti şuydu: "Bu bayrak dünyaya yakışıyor"

Haberin görselinde Türkiye'den İngiltere'ye, İspanya'ya, İtalya'ya giden tıbbi malzeme kolileri yer alıyordu.

Dış işleri Bakanımızın sözü geliyor tabii insanın aklına: “Yurtiçinde ihtiyaç varken...”

Henüz maske işini dahi çözemedik. Satışı da yasak, dağıtımı da yok gibi. Ama yardımda epey PR yapıyoruz.

O ülkelerde bizi alkışlıyor.

Kendi vatandaşlarının sağlığı için başka ülkelerin mallarına el konuluyorsa, yardımı haydi haydi alkışlarlar.

Burada iki noktaya dikkat çekmek gerekiyor:

“Biz Bize Yeteriz”. -Yani içe kapanma.

-”Dış yardım”. -Yani dışarıya şirin gözükmeye PR’ı.

Aslında ülkemiz için ‘Yumuşak Güç’ kullanımı olan bu tür PR çalışmaları kriz sonrası için büyük fırsatlar oluşturabilir.

Çin konusunu biliyorsunuz. Salgının kaynağı olarak ciddi bir sorgulama içerisinde. Bunun hesabının sorulacağı malum.

İşte bu açıdan Türkiye bölgesel üretim merkezi olarak yeni fırsatlar elde edebilir. Ama nasıl?

Dün bir başka gazetenin haberi şuydu: “Yabancıların DİBS payı %7’ye indi”

Haberde yabancı yatırımcıların ülkemizde Devlet Borçlanma Senetlerini satarak hızla paralarını yurtdışına çıkardıkları veriliyordu.

Evet, yabancı sermaye bırakın reel yatırımı, sıcak paraya dayalı finansal yatırımlarını bile ülkemizde tutmak istemiyor.

2003-2015 arası gibi-Gelinen ülke değiliz

2016-2020 arası kaçılan ülkeyiz.

Kaçılan ülkeyiz, çünkü kurallarımız belli değil. Yasaların bile önüne geçen fiili durumlar yaşıyoruz.

Vakıf mallarına bile el konulabiliyor. Miras hukuku bile es geçilebiliyor.

Yerel yönetimlerin hukuku bile fiili noktada merkezi yönetimce sınırlanabiliyor.

Bugün sokaktaki vatandaş “Bana ne ki, herkes haddini bilsin” diyebilir. Hatta “güç” karşısında toplumun önemli bir kesimi ilkelere de uzaklaşabilir. Ama bilmeliyiz ki, her uygulama ve kural dışılık bize daha yüksek işsizlik ve yoksulluk olarak geri dönmektedir.

Sadece küçük bir örnek vereyim: 2018 yılında rahip krizinde ABD ile papaz olmuş ve tahvilleri satmıştık. Avrasyacılık modası ile kendimizi bozkırlara salmıştık.

FED şimdi dedi ki: “Elinde ABD tahvili olanlara swap yolu ile dolar vereyim.” Endonezya bunu yaptı ve parasında istikrar sağladı.

Biz ise FED ile swap yapamıyoruz. Çünkü elimiz boş.

IMF ile de başka sorunumuz var. Galiba hesaplarımızı görsün istemiyoruz.

Evet, önümüzde büyük fırsatlar var. Bu nerede ise kesin. Ama o fırsatları mevcut yönetim anlayışı ile kullanamayacağımız da kesin. İnsana da en fazla bu dokunuyor.

Bir an önce kaçılan ülke konumundan çıkacak adımları atmalıyız. Aksi halde zaten krizde yakalandığımız bu durumda daha büyük zararlar ile çıkacağız.

21 Nisan 2020, Salı

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

TBMM'yi bir insanmış gibi düşünseydik, 100 yılın hareketli geçtiğini görürdük

Önümüzdeki 23 Nisan günü Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 100'üncü yaşını doldurmasını kutlayacağız. Bir ulusun hayatında 100 yıl çok uzun bir zaman dilimi değildir. Ama TBMM gibi bir kurum için oldukça uzun bir ömürdür 100 yıl...

Bir insan olsaydı

Aslında şöyle denesek... TBMM'yi bir insanmış ya da bir canlıymış gibi ele alsak ve 100 yılda onun başından geçenleri özetlesek, ilgi çekici tablolar çıkabilirdi... Düşünün ki TBMM'nin hayata gözlerini açtığı 23 Nisan 1920'deki oluşumunun bir bölümünü, İstanbul'da kapatılan Meclis-i Mebusan'dan Ankara'ya gelebilen mebuslar oluşturuyordu. Meclis Başkanı da (Mustafa Kemal) Meclis Hükümeti'nin Başkanıydı.

Yeni dönem

İlk Meclis 1924'te yerini yenisine bıraktı. İlk Meclis'te beliren yol ayrılıkları ve mesela Kurtuluş Savaşı generallerinden bazılarının kurdukları Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası, otoriter bir yönetimle ve Takrir-i Sükun Kanunu ile gelen tutuklamalar ve yargılamalarla devam etti.

Parti devleti

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Atatürk'ün vefatına kadar yani 1938'in Kasım ayına kadar çok büyük bir değişiklik geçirmediği kesindir. Sadece o yıl Anayasaya CHP'nin 6 Ok'u da yerleştirilmiş ve herhalde Mussolini İtalya'sından ve Hitler Almanya'sından esinlenen Parti-Devlet yapısı oluşturulmuştur. Atatürk'ün vefatı ertesinde yeni hükümeti de Celal Bayar kurmuş bu hükümette sadece İçişleri Bakanı Şükrü Kaya ve Dışişleri Bakanı Tefik Rüştü Aras kabine

dışında bırakılmışlardır. Daha sonra sisteme artık Cumhurbaşkanı İsmet İnönü damgasını vuracaktır.

Demokrasi ve darbeler

Tabii ki en büyük değişiklik 1950'nin 14 Mayıs'ındaki genel seçimle gelmiş ve Demokrat Parti TBMM'de büyük çoğunluk elde etmiştir. Demokrat Parti iktidarı ile başlayan süreç ise, askeri darbelerin başlangıcını da oluşturmuştur. Bu şekilde TBMM'nin yerini bir Kurucu Meclis'e bıraktığını da gördük.

Evet... Uzun bir hikaye ama bir ulusun hayatındaki hikayelerden sadece bir tanesidir bu...